

Manifestacions en contra de la cessió

Beure sal

La batalla de l'aigua a la Marina i la Safor

Els tres grams de sal per litre són més que suficients perquè l'aigua que cau per les aixetes de les cases de Dénia no puga ser consumida. La capital turística arrosega, de fa més de tres anys, el greu problema que ha suposat la salinització dels aquífers que l'abastaven. La sequera, i la sobre-explotació de les aigües subterrànies, han provocat que el salobre de la mar s'haja filtrat per la permeable formació rocosa de la costa de la Marina.

En els primers moments, quan la sal començava a ser perceptible al tast, els xiquets acudien a les escoles proveïts de cantimploreres plenes d'aigua mineral importada ves-a-saber-d'on. Després, el gram de

Josep BLAY

sal per litre passà a gram i mig, dos, dos i mig, fins arribar a l'estat actual de les coses.

En cap moment no s'ha decretat l'«alerta roja», tot i que motius no manquen. Abastar una població de més de 25.000 habitants (durant l'estiu, aquesta xifra es quintuplicada) a base d'importar el líquid element amb camions, podria suposar el caos. Racionar l'aigua al carrer durant una setmana, potser no siga un maldecap gran; però... una setmana, una altra, una altra i una altra, un mes, i un altre i un altre, no és cap solució pràctica.

No hi ha més alternativa que l'abastament a la població, fent ús de la infraestructura que ja posseeix.

El riu Bullent: primer negativa

L'Ajuntament de Dénia es planteja, en principi, fer una canalització per a arregar els sobrants del riu Bullent, que es passeja pels termes de Pego i Oliva. El primer gran problema que tenen a Dénia és que les aigües han de ser depurades. El segon, la negativa per part de l'Ajuntament i els veïns de Pego.

La «guerra» del Bullent, oberta ara fa un any, acaba amb la constitució, a Pego, de *Defensors de l'aigua*, una mena d'associació de veïns que es forma per defensar els seus interessos. *Defensors* penja pancartes, fotocopia articles de premsa i els col·loca en cada bar i en cada

botiga del poble, organitza conferències per conèixer més a prop el problema, etcètera.

«Abans, quan érem menuts —explica Ferran Alemany, alcalde socialista de Pego—, anàvem a prendre el bany al riu perquè hi havia llocs on el llit feia basses. Avui, l'aigua que baixa és tan poca i la tenim tan justa...»

Després de desestimar-se el transvasament del Bullent, Dénia torna a demanar abastament des de Pego-Oliva. Aquesta segona població entra per primera vegada en la «guerra». Corre la primavera quan a Oliva les diverses entitats locals comencen a organitzar-se: Dénia ha demanat 200 litres per

segon al pou del càmping «San Fernando». L'Ajuntament vol, també, que des de la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme es gestione pagar el cost del projecte, que s'acosta als 60 milions de pessetes.

La negativa dels dos municipis afectats es basa en el temor que una extracció d'aigua desproporcionada podria accelerar el procés de salinització de l'aqüífer. Pego i Oliva posen sobre el tapet les anàlisis realitzades als pous que es troben prop de la platja: els nivells de salinització, en l'estiu anterior, eren semblants als de Dènia, i la platja d'Oliva és considerada pels tècnics com a «zona d'intrusió marina». D'una altra banda, s'escampa el rumor que al terme de Dènia hi ha pous on s'extrau aigua dolça per al reg.

Solidaritat, turisme o agricultura

L'alcalde pegolí explica que Dènia ha donat la imatge de màrtir de la situació, deixant Pego i Oliva en el lloc dels mals germans que no volen partir-se el got d'aigua que tenen. «Això no és com s'ha dit —afirma Alemany—, mai no ens hem negat "perquè sí". El que hem demanat sempre és que es racionalitze el creixement turístic a Dènia. Nosaltres no podem habilitar més terres per a l'agricultura per manca d'aigua, quan a Dènia no en tenen suficient i segueixen construint i creant més necessitats.»

En termes semblants s'expressa l'alcalde socialista d'Oliva, Felipe Oltra. Jaume Sendra, alcalde, també del PSOE, de Dènia, no ho veu des de la mateixa òptica: «Dènia —manifesta— aporta més de 6.000 milions de pessetes en divises anualment

pel turisme. Hi ha molta gent de Pego i Oliva que en viuen, bé en la construcció o en altres serveis. Volem aigua perquè és una necessitat vital. Sense aigua dolça no es poden fer tractaments d'hemodiàlisi, els jubilats la necessiten, els xiquets van a escola amb cantimplores. Es pot declarar, immediatament, l'alerta roja, però feu-vos la idea del desgavell que això suposaria. Que em diguen —i acaba— d'on hem de traure l'aigua.»

Des de la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme es fa un pla per a abastar Dènia i Xàbia (que també sofreix el mateix problema), i es planteja a curt, mitjà i llarg termini. El conseller, Vicent Llombart, i el director general

conclusió que amb els aqüífers de Mustalla (Pego-Oliva), Alfaro-Mediodia, Segaria i Benissa, amb petites extraccions, es pot abastar, provisionalment, aquella gent que «beu» aigua salada. A llarg termini, Dènia i Xàbia rebran el líquid del Xúquer, quan la presa de Tous estiga construïda.

Llombart posa llenya al foc

La promesa feta pel conseller i el director general en el sentit que qualsevol solució a què s'arribe serà consultada prèviament amb els representants dels municipis afectats no es compleix. La Conselleria decideix que la solució, que en quatre setmanes pot dur l'aigua dolça a Dènia, es traure 120 litres per segon de nou pous que

L'aigua de Tous, després de la «pantanada», no pot arribar a la Marina

d'Obres Hidràuliques es comprometen amb els alcaldes de Pego i Oliva per a no adoptar cap resolució sense consultar-los. Llombart i Olmos, més tard, «cagaren la cara» a Oltra i Alemany.

La cartera del govern valencià encarregada de la matèria elabora els diferents informes amb l'ajut de l'Institut Geològic y Minero de España (IGME), i arriba a la

l'IRYDA poseeix en la serra de Mustalla, en els termes de Pego i Oliva. Llombart, sense consultar amb els afectats, duu la proposta a la Comissió de Vigilancia de Recursos Hidràulics Escassos a conseqüència de la Sequera, que presideix el governador civil de València («super-governador» Eugenio Burriel) i és formada per altres set governadors, representants de les comu-

nitats autònomes de Castella-La Manxa, Aragó, Catalunya i País Valencià, el director general de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i el delegat del govern espanyol en la mateixa entitat.

La «solució Llombart» té caràcter provisional, i es vigilarà el nivell freàtic de l'aigua a partir del moment en què comence l'extracció. Llombart proposa aquesta solució per a un any, ja que en el termini de quatre mesos, el temps que pot tardar a construir-se una canalització de sis o set quilòmetres, Dènia tindrà l'aigua dolça que necessita urgentment. A més, els pous de l'IRYDA tenen prevista l'entrada en funcionament a finals de 1985.

La comissió que presideix Burriel declara els pous «d'utilitat pública» i les obres, «d'urgència» en el moment en què Pego i Oliva celebren les festes majors. Per a agricultors, Defensors de l'aigua, alguns regidors, cambres agràries, juntes de regants, etcètera, «la punyalada trapera està servida». Òbviament, la notícia és rebuda a Dènia amb la satisfacció evident de qui necessita oxigen per a seguir vivint i li posen la màscara en la cara.

La resposta no es fa esperar, i es manifesten a Oliva entre 4.000 i 7.000 persones per defensar les seues aigües. Els ajuntaments de Pego i Oliva es reuneixen de forma extraordinària per a demanar dimissions i enfrontar-se obertament a la solució Llombart.

A hores d'ara deuen estar intentant començar les necessàries obres de canalització. Llombart ha reençetat la guerra... i Dènia segueix «bevent» aigua salada.